

L'antic paradís de la Unió Soviètica

“E”nguany és un any decisiu per a Abkhàzia, si finalment Kosovo obté la independència; a la pràctica internacional ja hi ha un precedent, i la comunitat internacional ens haurà de reconèixer”, explica Serguei Xamba, ministre d’Afers Estrangers de l’autoproclamada República d’Abkhàzia. De fet, els líders polítics abkhazos consideren que el seu país té molts més motius per a la independència que no pas Kosovo. “Durant segles Abkhàzia va tenir estat, fins a la colonització russa del segle XIX; ens van integrar a la força a Geòrgia durant el comunisme. Ara, durant els 15 anys d’independència hem demostrat que, malgrat el blocatge, ens en sortim”, explica Xamba.

Abkhàzia, juntament amb Ossètia del Sud, Transdnièster i Nagorno Karabakh, és un dels anomenats *conflictes congelats* de l’espai postsoviètic. Els 8.600 quilòmetres quadrats de la república s’estenen entre la serralada del Caucas i la ribera de la mar Negra, entre Rússia i Geòrgia, a la qual pertany jurídicament. Actualment, la població és d’uns 250.000 habitants, la majoria abkhazos, amb minories quantioses de russos i d’armenis.

Política d’assimilació. Per a Abkhàzia la data que marca l’inici del

L’autoproclamada república d’Abkhàzia, al Caucas, un dels anomenats ‘conflictes congelats’ de l’espai de l’antiga URSS, lluita per ser reconeguda per la comunitat internacional. El precedent que significaria la independència de Kosovo ha donat moltes esperances als dirigents abkhazos.

problema és el 19 de febrer de 1931, quan, per un decret de Stalin, que era georgià, va entrar a formar part de la República Socialista Soviètica de Geòrgia com a república autònoma. A partir d’aleshores es va aplicar una forta política migratòria per a assimilar els abkhazos, que el 1970 ja només eren un 18% de la població. Els georgians, el 1989, constituïen un 49%.

Les relacions entre el govern de Sukhumi, capital i principal ciutat

d’Abkhàzia, i el de Tbilisi, capital de Geòrgia, ja eren tenses durant el període soviètic i van desembocar en conflicte armat després de la dissolució de l’URSS, perquè no podien arribar a cap acord sobre l’estatus d’Abkhàzia. Els polítics abkhazos re-treien que Geòrgia hagués retornat a la constitució del 1921, amb la qual cosa quedaven anul·lades les relacions amb Abkhàzia, però que no en reconegué la sobirania.

El 14 d’agost de 1992 les tropes georgianes van entrar a Abkhàzia. La guerra es va acabar el 30 de setembre de 1993 amb la victòria abkhaza, que havia tingut l’ajuda de Rússia i de la Confederació dels Pobles de Muntanya del Caucas. La primavera de 1994 es va signar un acord d’alto-el-foc vigilat per tropes d’interposició russes i cascs blaus de Nacions Unides. El ministre d’Afers Estrangers abkhaz, Serguei Xamba, considera “que el procés de formació d’estats democràtics després de la dissolució de l’URSS encara no s’ha acabat” i lamenta que les negociacions per a regular el conflicte es trobin en un punt mort perquè no s’ha complert res del procés de pau, que preveu la regulació política, el retorn dels refugiats i la rehabilitació econòmica.

Mentrestant, Tbilisi controla una part d’Abkhàzia, on la majoria de població és georgiana i, des de l’estiu passat, hi té tropes desplaçades. Abkhàzia critica les contínues agressions de Geòrgia enfocades sobretot contra el turisme, que s’ha anat recuperant des dels anys de la postguerra i és la font d’ingressos més important. Amb un clima subtro-

Història d’un país multiètnic

El Regne d’Abkhàzia (*Apsni* en abkhaz) es va fundar al segle VIII i al llarg de la història va mantenir certa autonomia política, malgrat les incursions d’àrabs, perses, bizantins, georgians i russos que hi veien una plataforma per a expandir-se cap al Caucas Nord. El 1810 va passar a la protecció russa. A partir de 1864, Abkhàzia va entrar en un nou període quan hi va ser eliminada l’administració autònoma, i el 1870 va experimentar un desastre ètnic, després de les guerres del Caucas, amb el consegüent augment de la influència russa a la zona. Unes 300.000 persones, més de la meitat de la població abkhaza d’aleshores, es van instal·lar en terres de l’imperi otomà. A Abkhàzia, hi van arribar russos, armenis, grecs, búlgars, alemanys, estonians i, sobretot, georgians i mingrelians. A principi del segle XX, els abkhazos constituïen un 55% de la població. Els abkhazos són un poble de tipus caucàsic i la seva llengua, l’abkhaz, pertany a la família lingüística del Caucas Nord-oest.

pical i unes platges llargues i netes al costat de la muntanya, Abkhàzia era un lloc molt prestigiós en temps de la Unió Soviètica per a passar-hi les vacances. Stalin hi tenia unes quantes dats.

El precedent kosovar. A Abkhàzia tenen l'esperança que el cas de Kosovo servirà de precedent i que Rússia serà la primera de reconèixer-la, però els politòlegs russos especialistes en l'espai postsoviètic consideren que a Moscou, ara per ara, li interessa més el *conflicte congelat*. Tant Abkhàzia com Ossètia del Sud, l'altra república autònoma secessionista de Geòrgia, tenen el suport de Moscou i són punts de litigi de les tenses relacions entre Rússia i Geòrgia. A Abkhàzia, la moneda és el ruble rus i la majoria de ciutadans tenen passaport rus.

La integritat territorial de Geòrgia i el retorn al control de les repúbliques rebels és una de les prioritats de la política del president Mikhaïl Saakaxvili, que hi governa des de final de 2003. D'aleshores ençà, a causa de la seva política pro-occidental, les relacions entre Rússia i Geòrgia són tenses perquè Moscou perd influència a la zona del Caucas.

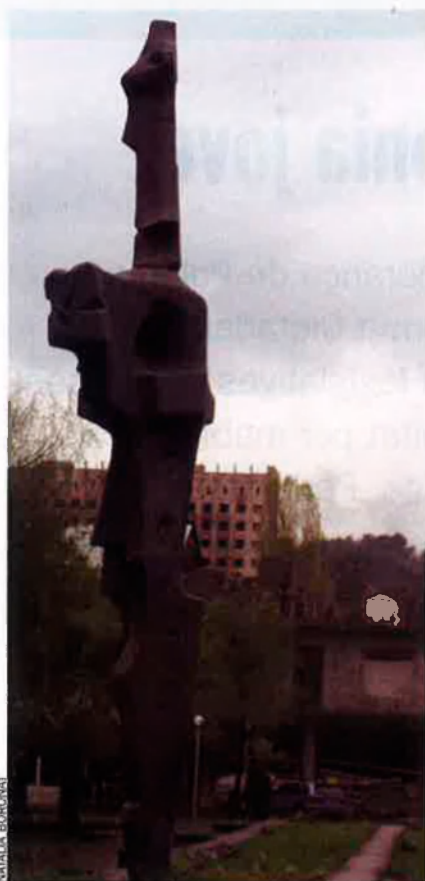
Actualment, Geòrgia prepara un informe sobre les inversions il·legals i les compres de propietat que estructures estatals i empreses russes fan a Abkhàzia, per denunciar-ho al Tribunal d'Estrasburg. Geòrgia ja ha amenaçat de fer boicot als Jocs Olímpics d'hivern de 2014 a Sotxi (ciutat a la frontera russo-abkhaza) si Rússia comença a invertir a Abkhàzia sense tenir en compte que es territori georgià.

Camí sense retorn. Després de la guerra, a Abkhàzia es veu impossible un retorn a Geòrgia. L'Al·la, una botiguera que ven records al passeig marítim de Sukhumi, resumeix el sentiment del poble abkhaz: "És impossible de reconciliar-se amb Geòrgia. El 14 d'agost del 92 de sobte comença la guerra i els veïns (georgians que vivien a Abkhàzia) es converteixen en enemics, es posen de part dels de l'altra banda i agafen els fusells contra nosaltres."

Els abkhazos asseguren que el país s'ha recuperat molt des de la guerra,

Dues noies estiren un carretó en direcció a la frontera entre Abkhàzia i Rússia.

Monument a les víctimes de la guerra, amb la Casa del Govern al fons, a Sukhumi, la capital d'Abkhàzia.

però a Sukhumi hi ha tantes cases en ruïna que no fa la impressió que la guerra s'acabés fa 14 anys. Uns 220.000 refugiats georgians van haver de marxar i moltes cases han quedat enrunades. L'Aïda Sakania és una jove de 27 anys que treballa de traductora a Metges Sense Fronteres. "Quan era més jove em semblava molt romàntica la idea de viure en un estat no reconegut, però ara ja n'estic cansada perquè tot és massa difícil". L'Aïda i la seva família viuen en una casa que era d'uns parents georgians que van haver d'anar-se'n perquè la seva va quedar completament derruïda després de la guerra.

La frontera per als vianants entre Abkhàzia i Rússia és un batibull de gent que va amunt i avall amb mercaderies per vendre a l'un costat de la frontera o a l'altre. Si se surt a peu, necessàriament s'ha de passar pel mercat de la ciutat russa d'Adler. Una refugiada georgiana que ven fruita seca es queixa de "com la guerra i els abkhazos ens han fet marxar de la nostra terra".

Natàlia Boronat
Moscou